

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

821. An beneficium cum non beneficio, puta cum pensione ecclesiastica, decimis, cum præstimonio, cum hospitali, Commendâ titulo patrimonii, fungente vice beneficii, permutari possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Respondeo : Quamvis habens jus solum ad beneficium, illud beneficium permutare nequeat cum alio beneficio, vel etiam cum jure alterius ad aliud beneficium. Tond. *qq. benef.* p. 2. c. 3. §. 8. n. 2. ubi; ad validitatem permutationis (intelligit beneficiorum) requiritur, quod permutantes habeant jus in re super beneficiis permutatis, nec sufficit, quod habeant jus ad rem. & n. 9. Chok. *de permut.* p. 1. c. 1. n. 5. ubi : beneficium virtute expectativa cum beneficio alterius permutari non potest, etiam cum auctoritate Superioris. Garc. p. 2. c. 4. n. 16. ubi; permutatio solum fieri potest de beneficiis propriis. & n. 19. ubi; si unus ex permutantibus non habet jus in beneficio, non valet permutatio, pro quo citat Less. l. 2. c. 34. n. 195. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. & c. Et sic nominatus, praesentatus, electus ad beneficium, admittitur ad Parochiam per concursum ante institutionem, vel confirmationem, ut Tond. *loc. cit.* n. 5. Chok. *loc. cit.* (idem est de habente expectativam, vel etiam collationem) ante ejusdem collationis acceptionem permutare nequeunt hac beneficia, ad quae solum jus habent; eo quod resignari ab aliquo nequeat, multo que minus in favorem, aut permutari, quod non, seu necdum habet, seu quod illius non est. juxta c. 1. *de rer. permut.* ubi dicitur sua beneficia, & beneficiorum quæstorum, non quærendorum permutatio permittitur. & l. 1. ff. *de rer. permut.* ubi; *revertente & propria, non aliena permutatio valet*, unde etiam infert Chok. *loc. cit.* n. 10. non valere permutationem factam per Procuratorem constitutum tempore, quo constituens non erat Dominus beneficii, etsi tempore, quo Procurator permutavit, constituens jam factus sit Dominus beneficii. Jus tamen tale ad beneficium v. g. quod quis habet vi praesentationis, electionis, vel expectativæ cum alio jure ad beneficium permutari posse, dum adest legitima Superioris auctoritas; eo quod, si beneficia per reciprocam resignationem transferantur de persona in personam, non ad irritum, cum non etiam jura ad beneficia similiter transferri possint, si legitimus Superior consenserit, tradit Castrop. *de benef.* d. 6. p. 3. §. 2. n. 15. Contra Garc. *loc. cit.* n. 17. ubi ex sententia à se citatorum n. 16. infert, non posse fieri permutationem de jure ad rem, pro quo citat Zerol. *in pr. Ep. p. 2. v. renunciatio.* §. 10. Azor. *ubi antè.* q. 22. Cuchum. Delphin. & c. Item contra Paris. l. 2. q. 23. n. 4. & 15. Corrad. *pr. benef.* l. 5. c. 1. n. 42. Chok. *loc. cit.* n. 4. & 5. & seq. & alios censentes, non posse hoc jus cedi seu resignari in favorem certæ personæ; cum transferri nequeat in alium : & hinc in specie expectativam unam cum alterius expectativa permutari non posse : quorum sententiam secutus fui supra, ubi, an resignari possit beneficium, super quo resignans habet solum jus ad rem. Qui tamen AA. ut expressè Chok. *loc. cit.* n. 9. uti & Tond. *loc. cit.* n. 9. ex Paris. l. 2. q. 10. n. 5. limitant hoc ipsum, quod ipsiusmodi jura resignari nequeant (intelligit in favorem) nisi tamen facta esset resignatio coram Papa, qui admittit resignationem habitâ scientiâ expectativæ cum derogatione. Sic quoque Lessius, postquam *loc. cit.* n. 199. dixisset communio sententiam, nempe quod jus ad beneficium, praesertim gratiæ expectativæ, cum alio jure simili ad beneficium, vel in beneficio permutari nequeant, addit; *puto tamen, has permutationes non esse irritas, si Ordinarius illas admittat; quia nusquam hoc jure expressum; & interveniente auctoritate Superioris in hujusmodi non committitur simonia; cum sint res spirituales. Unde si ob justam causam, v. g. ad licentiam*

ponendam fieret, non putarem damnandum. Suarez etiam *de relig.* l. 4. c. 31. n. 19. apud Garc. *loc. cit.* n. 17. traditis talium jurium permutationes fieri posse in manibus Praelati, si alias habentes talia jura haberent facultatem transferendi eadem in alios.

Quæstio 821. *An beneficium cum non beneficio, puta cum pensione Ecclesiastica, decimis, cum præstimonio, cum hospitali, commendâ, titulo patrimonii, surgente vice beneficii, permutari possit?*

1. Respondeo primò: fieri non potest permutatio beneficii cum aliare, etiam spirituali non beneficio. Tond. *qq. benef.* p. 2. c. 4. §. 8. n. 25. cum communi Doctorum *in c. fin. de rer. permutatione.*

2. Respondeo secundò: In specie permutari potest beneficium cum pensione, si ea assignata est Clerico in titulum beneficii. Chok. *de permut.* p. 2. c. 18. n. 1. citans Gig. *de pens.* q. 33. Paris. & c. Secus est de pensione non titulata, seu simplice; hæc enim, etsi Ecclesiastica sit, seu assignata Clerico de fructibus beneficii, cum tamen non sit quid perpetuum, sed temporale, cum beneficio permutari nequit. Paris. l. 2. q. 15. n. 10. Barbof. *juris. Eccles.* l. 3. c. 15. n. 179. Chok. *loc. cit.* n. 2. & 8. quin etiam, cum temporale quid sit, habens annexum duntaxat aliquid spiritualitatis dependenter, & consequenter non solum irritam esse talem permutationem, sed & simoniacam; eo quod temporale cum spirituali permute- tur, asserit Chok. *ibid.* n. 4. & 8. imò committi in hoc simoniam juris divini, asserit Barbof. *loc. cit.* unde etiam ne quidem à Papa expediri posse talem contractum per modum permutationis, licet alio modo possit, ut puta, in subsidium sustentationis resignantis beneficium; cum tunc non tanquam pretium beneficii sit pensio, sed tanquam alimentum, quod Papa suâ potestate confert, tradit Chok. *loc. cit.* n. 4. & 5. ex Redoan. *de simon.* p. 3. c. 11. n. 12. atque ita concludit Chok. *loc. cit.* n. 8. talem permutationem non subsistere nisi in præjudicium resignantis, qui proinde redire non possit ad suum beneficium, utpote quod ex delicto hoc suo amisit, præterquam quæd beneficia simoniacorum vacant.

3. Respondeo tertio: Neque permutari potest beneficium cum decimis, Tond. *loc. cit.* citans Rebuff. *in pr. p. 3. de permut.* n. 24.

4. Respondeo quartò: Neque cum Capella non erecta in titulum, seu cum legato aut fundatione simplice. Tond. *loc. cit.* n. 26. citans Papon. l. 1. tit. 7. *arresto* 1. Mantic. *de tacit. convent.* l. 25. tit. 9. n. 43. Sanch. *conf. moral.* l. 2. c. 3. *adhibet.* 37. n. 18.

5. Respondeo quintò: Neque cum hospitali, dum illud tantum datur Clerico in administrationem, adeoque beneficium non est. Tond. *loc. cit.* n. 26. ex Sanch. *loc. cit.* etsi de cetero hospitalia sic data in administrationem clerico, resignari possint in favorem, juxta dicta alias, ubi, an resignari possint hospitalia; secus est de hospitali, quod confertur in titulum beneficiale. Chok. *loc. cit.* qui etiam, quod tale sit, colligi dicit ex eo, quando habet campanile cum campana ad congregandos homines pro divino Officio, prout scribit Mandos. *ad reg. de annal.* q. 10. *Milis v. beneficium* n. 4.

6. Respondeo sextò: Neque cum præstimonio, seu portione præstimoniali (quod vel quæ est annuus quidam redditus ex beneficiorum redditibus detractus, destinatusque ad sustentandos juvenes studentes. Chok. *de permut.* p. 2. c. 6. n. 1.) dum juxta hanc

hanc primam sui institutionem non est beneficium, seu non datur in titulum perpetuum, habentem annexum obsequium aliquod spirituale, Paris. l. 2. q. 1. n. 25. secus est, dum praestimonium est beneficium, uti hodieum ferè suat pluraque; praesertim in Hispania. Chok. loc. cit. n. 2. & 3.

7. Respondeo septimò: neque permutari potest beneficium cum Commenda temporalis, seu beneficio ad tempus commendatario; quia Commendatarius nullum jus seu titulum habet in tali beneficio, sed solam administrationem. Paris. l. 2. q. 17. n. 2. & 3. Chok. loc. cit. c. 7. n. 2. & 3. qui tamen hanc addit limitationem: nisi Pontificis auctoritate expediatur permutatio, citans pro hoc Gammar. ad c. licet. de rer. permut. in c. n. 88. asserit tamen Castrop. loc. mox citando. Probabilis & has Commendas permutari posse auctoritate illius, qui eas commendavit; eo quòd hanc auctoritate transferri possit jus illud temporale, quod talis Commendatarius habet. Quod ipsum tamen Castrop. intelligere videtur non de permutatione talis commenda cum beneficio, sed de permutatione talium commendarum inter se. De commenda autem perpetua, quòd permutari possit cum beneficio, vix dubium est, utpote per quam consequitur Commendatarius jus in illo beneficio & titulum (succedit enim commenda perpetua loco tituli. Castrop. loc. cit. cum communi) facitque fructus suos; quales ferè hodieum sunt commenda, cum parum, aut nihil distent ab aliis provisionibus beneficiorum. Chok. cit. c. 7. n. 4. §. 6. dicens se non videre, quid intercedat, quòd minus indistinctè permutentur. Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 2. n. 2. citans Azor. p. 2. c. 29. q. 11. Garc. p. 11. c. 4. n. 1. 2. id quidem asserens indistinctè de beneficiis datis non in titulum, sed in commendam, ac citans pro hoc plures, intelligendus tamen non nisi de datis in commendam perpetuam; loquitur enim, ut constat ex iis, quae addit n. 13. de beneficiis, quae quia commendata sunt, reservata sunt Papa, qualia non sunt, nisi quae in perpetuum commendantur, nempe à Papa, quorum permutationem, ait *ibidem*, fieri non posse nisi coram Papa.

8. Respondeo octavo: Neque denique permutari potest cum beneficio Ecclesiastico titulus patrimonii, quo quis promotus est ad Ordines, adeoque fungens vice beneficii; eò quòd titulus ille non fit beneficium; cum beneficium debeat esse perpetuum, nimirum absolute & per se, hoc est, fundatione respectu singulorum possessorum duratione quadam stabili ad cuiusque possessoris vitam, quod tali titulo non competit. Chok. loc. cit. c. 13. ex Boëtio Epo. in Clem. unic. de rer. permut. v. si quae beneficia, imò addit Chok. cum dictus titulus fit quid merè temporale, commutare cum illo beneficium fore simoniacum.

Quaestio 822. An, & qualiter beneficium reale cum beneficio fictitio, quod de pertica nominatur, permutari possit?

Respondeo, talem permutationem (dum v. g. habens beneficium, quod optat in alium carentem beneficio transferre, ut facilius hanc translationem perficiat, cum resignatio in favorem coram Ordinario fieri nequeat, fingit, alium habere beneficium, & cum illo ficto beneficio suum reale permutat) fieri non posse, & esse nullam. Chok. de permut. p. 1. c. 1. n. 20. (qui etiam n. 21. addit talem permutationem uti simoniacam & fraudulentam re-

probari à Pio IV. in Constit. quae incipit: *Sanctissimus in Christo Pater*. Ubi etiam locorum Ordinaris interdixerit, ne resignationes ex causa ejusmodi permutationis cum beneficio de pertica, seu quovis alio quocunque nomine sic dolose, & in fraudem nominato, factae vel faciendae tanquam fraudulentas admittere praesumant) Less. l. 2. c. 34. n. 200. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 16. citans quoque eandem Pii IV. Constitutionem. Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 2. n. 16. citans Suar. To. 1. de relig. l. 4. de simon. c. 30. n. 19. contra Rebuff. in pr. p. 3. tit. de permut. n. 14. putantem, talem permutationem fieri posse, & esse validam; eò quòd nullius interfit hac permutatione quam comparis seu compermutantis, dum scit alium carere beneficio, nulla per hoc fit injuria; cum, qui dedit rem suam alteri permutationis gratia, possit dein suo jure cedere, & nolle vicissim rem alterius recipere, sed eam gratis alteri condonare, absque eo, quòd per hoc irriteretur permutatio. Quin etiam si bona fide id fecit, nesciens alterum carere vero beneficio, possit redire ad suum beneficium, & alterum cogere, ut acceptum restituat, vel ut impleat contractum. Item contra Lotr. l. 1. q. 31. n. 25. dicentem: defectus doris, quam beneficium prius habuit, & dein amisit, non operatur, ut non sit amplius beneficium, sed ut dicatur beneficium de pertica & impermutabile ob praesumptam fraudem, quae ideo cessante adhuc posset fieri permutatio, & sustineretur, pro quo citat Decium cons. 210. n. 5. & Gomef. l. 1. decis. 28. Idem tenet Ventrig. To. 2. annor. 4. §. 2. n. 40. Verum manifesta est in contrarium responsionis nostra ratio, nempe quòd permutatio generatim sumpta est certae rei ad alteram mutua praestatio. l. 1. ff. de rer. permut. Adeòque res, quae nusquam est, nec dari, nec permutari potest. Ac ita, si de facto nulla est res, quae transferatur, seu vicissim praestetur, non tam celebratur permutatio, quam donatio, adeòque in praesente non fit resignatio permutationis gratia, sed purè resignatio & translatio in favorem, cui Superior non consentit (nec consentire potest, si est Ordinaris) quia non consentit nisi resignationi factae ex causa permutationis, quam credit celebrari. Castrop. Azor. l. cit. & vel sic collatio, per fraudem & errorem, qui huic dispositioni seu collationi causam dedit, extorta est nulla. Less. loc. cit. in fine.

Quaestio 823. An beneficium per simoniam, aut alias sine vero titulo obtentum permutari possit cum alio beneficio, ita ut interveniente auctoritate Superioris recipientis resignationem in eo jus acquirat?

Respondeo negativè. Cum enim quis non nisi rem suam, seu in qua jus habet, permutare valeat, compermutans recipiens tale beneficium, quod alter simoniace, seu aliàs sine vero titulo habebat, in eo jus acquirere nequit. Idque non solum non vi permutationis, sed nec quòd illud nova Superioris auctoritate consequi videatur; Superior siquidem causam permutationis conferens beneficium, non simpliciter & liberè beneficium confert, sed ob permutationem: ergo, cum permutatio sit irrita, Superior non habet voluntatem beneficium illud conferendi. Ita ferè Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 19. citans Gamb. de permut. benef. p. 2. c. 58. qui sic sentire refertur Abb. Imol. Jo. And. Federicum, &c.